

Základná škola s materskou školou Štefana Náhaliku,
Ul. Štefana Náhaliku 396/10, Liptovská Teplička

Názov ŠkVP:	<i>Chceme sa hrať, učiť sa a smiať</i>
Druh školy:	Materská škola
Vyučovací jazyk:	Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.
Prerokovaný v pedagogickej rade:	05.10.2022
Prerokovaný v rade školy:	15.11.2022
Schválený zriaďovateľom:	15.11.2022
Vydaný dňa:	01.10.2022

1. Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu emocionálnu, sociálnu a kognitívnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti.

Pri uplatňovaní cieľov zohľadňovať potrebu celostného rozvoja osobnosti dieťaťa.

Vo výchove a vzdelávaní prihliadať na sociokultúrne a socioekonomické zázemie detí.

Rešpektovať, že právo na šťastný život má každé dieťa.

- Vytvárať priaznivú klímu k bezproblémovej adaptácii dieťaťa na prostredie MŠ, začlenenie sa do kolektívu.
- Posilňovať schopnosť byť sám sebou a schopnosť chápať, akceptovať a rešpektovať iných.
- Asertívnym správaním stimulovať prosociálnosť a umožniť v skupine rozvíjať prosociálne hodnoty.
- Prehlbovať citový vzťah k rodine, okoliu, národu, utvárať slovenské národné povedomie.
- Utvárať predstavu detí o regionálnych ľudových tradíciách a zvykoch.
- Uvedomovať si význam a hodnotu životného prostredia a prebúdzajúce enviromentálne cítenie.
- Osvojovať si návyky súvisiace so zdravým životným štýlom.
- Utvárať správne jazykové a rečové návyky a zručnosti.
- Pripravovať zdravé telesne zdatné, pohybovo schopné, odolné a otužilé dieťa, ktoré bude mať všetky predpoklady na úspešný nástup do ZŠ.
- Poskytnúť deťom dostatočný priestor na tvorivú činnosť a sebarealizáciu.

2. Vlastné zameranie školy

Zameraním sa na environmentálnu výchovu chceme rozvíjať osobnosť dieťaťa tak, aby na elementárnej úrovni chápalo a hodnotilo vzťahy medzi človekom a životným prostredím, chápalo potrebu jeho ochrany a zároveň získavalo pozitívne postoje k ochrane a tvorbe životného prostredia.

Naším cieľom je poskytnúť deťom:

- z hľadiska kognitívneho vývinu základné poznatky o živej a neživej prírode a okolitom svete, získať primerané poznatky o prírode, jej ochrane a význame pre človeka

- z hľadiska sociálno-emocionálneho vývinu rozvíjať emocionálny vzťah k prírode, ochrane života, spoznávať krásu prírody naučiť sa ju vnímať, vyjadriť svoje city, naučiť sa nieť zodpovednosť za svoje konanie, dosiahnuť regionálne povedomie
- z hľadiska perceptuálno-motorického rozvíjať zmyslové vnímanie, koordináciu zmyslových a pohybových orgánov, rozvíjať pracovné návyky potrebné pri ochrane prírody a životného prostredia.

Prostredníctvom environmentálnej výchovy sa chceme zamerať na výchovu človeka ekologicky gramotného, človeka starostlivého, láskavého, citlivého, tolerantného, zodpovedného, človeka, ktorý rešpektuje zákonitosti prírody, civilizácie a kultúry a má úctu k súčasnému a budúcemu životu.

Zameraním sa na správny životný štýl chceme viesť detí k tomu, aby si už v detstve a mladosti vytvorili správne stravovacie zvyklosti, aktívne sa venovali pohybu a športovým aktivitám, neohrozovali svoje zdravie závislosťami.

Naším cieľom je:

- viesť deti k správnym stravovacím návykom a pozitívnemu postojú ku konzumácii zdravých potravín
- viesť detí prostredníctvom zážitkových aktivít k aktívnemu pohybu.
- viesť deti k správnym hygienickým návykom, najmä vo vzťahu k osobnej čistote a starostlivosti o svoje telo a utvárať schopnosť ochrany pred chorobami a úrazmi.

3. Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka školského vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania. Tento doklad vydá riaditeľ materskej školy len dieťaťu, ktoré absolvovalo posledný rok vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

4. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku. Predprimárne vzdelávanie je povinné pre dieťa, ktoré dosiahlo 5 rokov veku do 31. augusta. Povinné predprimárne vzdelávanie trvá jeden školský rok. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahne školskú spôsobilosť, bude pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania ešte jeden školský rok za

podmienok ustanovených v zákone. Dĺžka dochádzky dieťaťa do materskej školy sa pohybuje v rozpätí od 1 do 4 rokov v závislosti od dosiahnutia školskej spôsobilosti.

Výchova a vzdelávanie je celodenná a uskutočňuje dennou formou s možnosťou poldennej výchovy a vzdelávania pre deti, ktorých rodičia o to požiadajú. Povinné predprimárne vzdelávanie dieťa plní formou pravidelného denného dochádzania v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, okrem času školských prázdnin.

Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne za podmienok ustanovených zákonom.

Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného materskou školou pre deti, ak sa vyhlási výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia,
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa materskej školy pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, ak kvôli zdravotnému stavu alebo z iných závažných dôvodov (napr.: rodinné dôvody, ohrozovanie bezpečnosti a zdravia iných detí, ktoré sú účastníkmi výchovy a vzdelávania), nemôžu plniť povinné predprimárne vzdelávanie formou pravidelného denného dochádzania, najdlhšie počas troch po sebe idúcich mesiacov,
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac, z dôvodov podľa § 150a ods. 2 školského zákona.

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje prostredníctvom nasledujúcich foriem denných činností:

- hry a činnosti podľa výberu detí,
- zdravotné cvičenie,
- vzdelávacia aktivita,
- pobyt vonku,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

Hry a činnosti podľa výberu detí sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry. Ich súčasťou je dopoludnia aj ranný filter prípadne aj ranný kruh. Hry a činnosti podľa výberu detí sú zaradované ako samostatná organizačná jednotka počas prichádzania detí do materskej školy

a odchádzania popoludní. Súbežne s nimi sa môžu uskutočňovať aj vzdelávacie aktivity. Pri navodzovaní obsahu hier a činností podľa výberu detí sa kladie dôraz na uplatňovanie ich individuálnych záujmov a potrieb.

Zdravotné cvičenie sa realizuje každý deň v určitom čase zásadne pred jedlom (spravidla pred desiatou) s podmienkou dodržiavania hygienických zásad (vo vyvetranej miestnosti, prípadne vonku). Patrí k vopred plánovaným činnostiam. Môže sa zaradiť aj viackrát v priebehu dňa a môže sa realizovať tak v interiéri (herňa, telocvičňa), ako aj v exteriéri materskej školy (školský dvor, terasa, ihrisko a. i.).

Vzdelávacie aktivity sú aktivitami vzťahujúcimi sa na sprostredkovanie plánovaných vzdelávacích obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí. V rámci vzdelávacích aktivít sa vytvára nosný priestor na postupné dosahovanie výkonových štandardov. Vzdelávacie aktivity sa zaraďujú ako samostatná organizačná jednotka alebo môžu byť súčasťou všetkých ostatných denných činností. Sú realizované ako individuálne, skupinové alebo frontálne aktivity detí. Časové trvanie vzdelávacej aktivity musí rešpektovať schopnosti a potreby detí, ich vývinové osobitosti a zákonitosti psychohygieny.

Pobyt vonku plní okrem pedagogickej a rekreačnej aj významnú zdravotnú funkciu. Súčasťou pobytu vonku sú najmä spontánne pohybové aktivity, voľné hry podľa výberu detí a vychádzka mimo areálu materskej školy. V rámci pobytu vonku môžu byť zaradené aj vzdelávacie aktivity a zdravotné cvičenie tak, aby bol ponechaný dostatok času na spontánne hry a pohybové aktivity detí. Realizuje sa každodenne, skrátit', či úplne vynechať sa môže len z dôvodu mimoriadne nepriaznivých meteorologických podmienok. Ak sa pobyt vonku skrátí alebo nerealizuje, je potrebné zabezpečiť podmienky na pohybovú aktivitu detí v triede alebo telocvični.

Činnosti zabezpečujúce životosprávu

Stravovanie detí sa zabezpečuje v pevne stanovenom čase, pričom sa odporúča dodržať trojhodinový interval medzi podávanými jedlami (desiata, obed, olovrant). Čas podávania jedla sa stanovuje podľa podmienok prevádzky materskej školy. Odpočinok sa zaraďuje po obede, pričom jeho trvanie závisí od potrieb detí. Ležadlá musia byť zdravotne nezávadné. Minimálne trvanie odpočinku je 30 minút. Odpočinok v jednotriednej materskej škole, ako aj vo vekovo heterogénnych triedach, sa diferencuje podľa potrieb detí. Nesmie sa narúšať realizáciou krúžkovej činnosti.

Všetky formy denných činností detí usmerňujú kvalifikované učiteľky pre predprimárne

vzdelávanie.

Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole je charakteristická flexibilitou striedania spontánnych a riadených činností. Formy denných činností sa realizujú súbežne alebo ako samostatné organizačné jednotky. Usporiadanie denných činností je vypracované vo forme denného poriadku, ktorý:

- zabezpečuje vyvážené striedanie spontánnych hier a riadených činností,
- vytvára dostatočný priestor pre individuálne potreby a záujmy detí,
- zabezpečuje dodržiavanie zásad zdravej životosprávy (pravidelné stravovanie, dostatočný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatočná pohybová aktivita a odpočinok).

5. Učebné osnovy

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Východiská plánovania

Pre plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti sme si zvolili nasledovné princípy.

Plánovanie prebieha v dvoch úrovniach:

Prvá úroveň má celoškolskú pôsobnosť. Učivo je rozdelené do desiatich tematických celkov kooperujúcich s ročnými obdobiami a sviatkami. Každý mesiac je rozdelený do podtém, ktorým sa venujeme jeden týždeň (viď príloha č.1).

Druhá úroveň plánovania je na úrovni jednotlivých tried. Plánovanie prebieha písomnou formou minimálne na dobu jedného týždňa (príloha č. 2). Obsah plánov VVČ tvorí názov mesiaca, dátum, názov tematického celku, podtéma, zdravotné cvičenie, vzdelávacia oblasť, výkonový štandard, činnosť dieťaťa, učebné zdroje. Učiteľka môže používať skratky a číselné označenia (príloha č. 3).

Výkonové štandardy, ku ktorým z dôvodu ich priebežného dosahovania v prirodzených každodenných situáciách nie je potrebné (na druhej strane však ani zakázané) zámerne plánovať, cielené vzdelávacie aktivity sú uvedené v prílohe č.4.

6. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí

Cieľom hodnotenia detí je získať spätnú väzbu o tom, na akej vývinovej úrovni sa dieťa nachádza, aké má rezervy a aké sú ďalšie možnosti jeho napredovania.

System kontroly a hodnotenia detí je založený na monitorovaní výsledkov vzdelávania sa detí a ich formatívne hodnotenie (získovanie napredovania vývoja dieťaťa a prehodnocovanie efektivity výchovno-vzdelávacieho pôsobenia na dieťa). Formatívne hodnotenie je využívané priebežne počas školského roka prostredníctvom metód slovného hodnotenia, pedagogického pozorovania, rozhovoru, analýzy produktov činností a procesov, ktorými vznikli. Súčasťou formatívneho hodnotenia je sebahodnotenie detí. V rámci hodnotenia detí sa vedú písomné záznamy o deťoch v pedagogickej diagnostike, ktorá je zameraná na pozorovanie rozumovej úrovne, sociálnych, morálnych, emocionálnych a pracovno-motivačných prejavov správania dieťaťa.

Jedenkrát ročne sú tieto poznatky zhrnuté v sumatívnom hodnotení (zhrňujúce hodnotenie, ktoré konštatuje stav dosiahnutia úrovne po dlhšom časovom úseku). Súhrn zovšeobecnených výsledkov je jedným z podkladov k vypracovaniu správy o výchovnovzdelávacej činnosti.

7. Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Materská škola vytvára podmienky pre inkluzívne vzdelávanie. Všetky deti bez ohľadu na pohlavie, vierovyznanie, etnickú, jazykovú alebo kultúrnu príslušnosť, ekonomické zázemie a zdravotné znevýhodnenie majú rovnaký prístup k vzdelávaniu. Všetky deti majú rovnaký nárok na tie isté podporné služby a rovnaký prístup.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať deťom špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) je dieťa, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívnej výchovy a vzdelávania. Pod „ďalšími zdrojmi“ rozumieme podmienky, ktoré je potrebné zabezpečiť navyše okrem typických podmienok pre vzdelávanie detí. ŠVVP sú u dieťaťa diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. ŠVVP sú požiadavky na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre dieťa.

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu dieťaťa v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Vzdelávacie štandardy sú spoločné pre výchovu a vzdelávanie všetkých detí. Vo vzťahu k deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa ich realizovanie prispôsobuje v maximálnej miere špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám a rozvojovým možnostiam detí. Tak ako aj vo vzťahu k deťom, ktoré nemajú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby učitelia vytvárajú podmienky na účinný sebarozvoj osobnosti dieťaťa, hru, učenie, komunikáciu, atď.

Výchova a vzdelávanie detí zo **sociálne znevýhodneného prostredia** sa realizuje v súlade so zákonom o výchove a vzdelávaní (školským zákonom). Pre výchovu a vzdelávanie týchto detí materské školy vytvárajú individuálne podmienky v školských vzdelávacích programoch. Individuálnymi podmienkami sú:

- vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- úprava organizácie výchovy a vzdelávania,
- úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,
- využitie špecifických metód a foriem výchovy a vzdelávania.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania detí zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností tak, aby boli pripravení na školské vzdelávanie.

Výchova a vzdelávanie detí so **zdravotným znevýhodnením** sa uskutočňuje v triedach spolu s ostatnými deťmi materskej školy. Ak má takéto dieťa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, je vzdelávané podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva materská škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, zákonný zástupca dieťaťa má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho dieťaťa.

8. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Predprimárne vzdelávanie detí cudzincov sa zameriava na rozvíjanie elementárnych základov:

1. komunikačných kompetencií,
2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,

5. sociálnych a personálnych kompetencií,

6. občianskych kompetencií,

7. pracovných kompetencií.

Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj osvojovanie si základov slovenského jazyka ako L2, tak, aby deti mali dostatočné a veku primerané komunikačné schopnosti v slovenskom jazyku.

